

У К Р А Ї Н А
О Д Е С Ь К А О Б Л А С Н А Р А Д А

ПРОЄКТ РІШЕННЯ

Про звернення депутатів Одеської обласної ради до Президента України та Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до Положення «Про Центр протидії дезінформації», затвердженого Указом Президента України від 07 травня 2021 року № 187/2021, з метою підвищення ефективності захисту незалежності та безпеки України, а також забезпечення права українців на свободу думки і слова

З метою забезпечення вимог статті 34 Конституції України щодо права на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, керуючись статтею 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Схвалити текст звернення депутатів Одеської обласної ради до Президента України та Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до Положення «Про Центр протидії дезінформації», затвердженого Указом Президента України від 07 травня 2021 року № 187/2021, з метою підвищення ефективності захисту незалежності та безпеки України, а також забезпечення права українців на свободу думки і слова (додається).

2. Надіслати згадане звернення до Президента України та Кабінету Міністрів України.

*Проект рішення обласної ради
підготовлений та внесений
депутатською фракцією
«ОПОЗИЦІЙНА ПЛАТФОРМА – ЗА
ЖИТТЯ» в Одеській обласній раді*

Додаток
до рішення обласної ради
від _____ 2021 року
№ _____ - VIII

ЗВЕРНЕННЯ

депутатів Одеської обласної ради до Президента України та Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до Положення «Про Центр протидії дезінформації», затвердженого Указом Президента України від 07 травня 2021 року № 187/2021, з метою підвищення ефективності захисту незалежності та безпеки України, а також забезпечення права українців на свободу думки і слова

Ми, депутати Одеської обласної ради, на основі багатьох звернень журналістів звертаємось до керівництва держави з метою забезпечення свободи журналістської діяльності та вільного вираження громадянами своїх поглядів і переконань.

Так, Центр протидії дезінформації (далі – ЦПД) є робочим органом Ради національної безпеки і оборони України, який утворений рішенням Ради національної безпеки і оборони України від 11 березня 2021 року «Про створення Центру протидії дезінформації», уведеного в дію Указом Президента України від 19 березня 2021 року № 106. Презентацію ЦПД для іноземних дипломатів провів особисто керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак.

Указом Президента України від 07 травня 2021 року № 187/2021 затверджено Положення «Про Центр протидії дезінформації». Згідно з пунктом 1 цього Положення ЦПД забезпечує здійснення заходів щодо протидії поточним і прогнозованим загрозам національній безпеці та національним інтересам України в інформаційній сфері, забезпечення інформаційної безпеки України, виявлення та протидії дезінформації, ефективної протидії пропаганді, деструктивним інформаційним впливам і кампаніям, запобігання спробам маніпулювання громадською думкою. Проте, згадані заходи породжують занепокоєння журналістів щодо можливості роботи цього інституту як контролювального органу, який замінить собою цензуру та стане важелем тиску на медіа і лідерів думки.

Журналісти стурбовані тим, що загрозою для забезпечення права кожного на свободу вираження поглядів, яке передбачає свободу дотримання своїх поглядів, одержання і передавання інформації та ідей без втручання органів державної влади, є такі підстави:

- завдання та функції ЦПД в офіційному Положенні про його діяльність описані досить неконкретизовано. Закон, що вводить обмеження, повинен бути недвозначним та не давати можливості для різних тлумачень. Натомість, під зазначені визначення підходить безліч понять;

- широкій громадськості не представлена методологія викриття фейків, пропаганди та дезінформації, а також чек-лист контраргументів ЦПД. Не зрозуміло, за яким принципом ЦПД буде оголошувати будь-яку інформацію недостовірною;

- сфери нацбезпеки, які входять в зону інтересу ЦПД, повністю відповідають темам найгучніших журналістських розслідувань про корупцію в органах влади. Це військова сфера, боротьба зі злочинністю, інфраструктура, охорона здоров'я та ін.

Стаття 10 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, а також практика Європейського суду з прав людини визначають, що в певних випадках держава має право втручатися в свободу слова й обмежувати її. Однак, вищенаведені та інші нез'ясовані моменти не виключають ризик можливості недобросовісного використання матеріалів ЦПД, що унеможливить вираження журналістами виключно об'єктивної, достовірної та всесторонньої інформації.

У рейтингу свободи преси за 2021 рік, складеному міжнародною неурядовою організацією «Репортери без кордонів», Україна займає 97 місце з 180 можливих, що є найгіршим результатом серед демократичних країн Європи. Нижче нашої країни у рейтингу держави Азії й Африки, а також консервативні мусульманські країни.

Враховуючи викладене, задля забезпечення закріпленого Конституцією України та міжнародними законодавчими актами права на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, Одеська обласна рада звертається до Президента України та Кабінету Міністрів України з проханням допрацювати Положення «Про Центр протидії дезінформації», а саме:

- закріпити чіткі критерії до розуміння поняття «дезінформація» та «пропаганда», а також перелік подій і явищ в інформаційному просторі України, що становлять загрозу інформаційній безпеці України;
- після розроблення відповідних методологій та критеріїв інформувати про них громадськість, органи державної влади, органи місцевого самоврядування;
- зазначити яким чином буде здійснюватися взаємодія між державою та громадянським суспільством у питаннях протидії інформаційним загрозам.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проекту рішення Одеської обласної ради «Про звернення депутатів Одеської обласної ради до Президента України та Кабінету Міністрів України щодо внесення змін до Положення «Про Центр протидії дезінформації», затвердженого Указом Президента України від 7 травня 2021 року № 187/2021, з метою підвищення ефективності захисту незалежності та безпеки України, а також забезпечення права українців на свободу думки і слова»

Так, Центр протидії дезінформації (далі – ЦПД) є робочим органом Ради національної безпеки і оборони України, який утворений відповідно до рішення Ради національної безпеки і оборони України від 11 березня 2021 року "Про створення Центру протидії дезінформації", уведеного в дію Указом Президента України від 19 березня 2021 року № 106. Презентацію ЦПД для іноземних дипломатів провів особисто керівник Офісу Президента України Андрій Єрмак.

Журналісти стурбовані тим, що загрозою для забезпечення права кожного на свободу вираження поглядів, яке включає свободу дотримуватися своїх поглядів, одержувати і передавати інформацію та ідеї без втручання органів державної влади є наступні підстави:

- завдання та функції ЦПД в офіційному Положенні про його діяльність описані досить не конкретизовано. Закон, що вводить обмеження повинен бути недвозначним та не давати можливості для різних тлумачень. Натомість під зазначені визначення підходить безліч понять;

- широкій громадськості не представлена методологія викриття фейків, пропаганди та дезінформації, а також чек-лист контраргументів ЦПД. Не зрозуміло, за яким принципом ЦПД буде оголошувати будь-яку інформацію недостовірною;

- сфери нацбезпеки, які входять в зону інтересу ЦПД, повністю відповідають темам найгучніших журналістських розслідувань про корупцію в органах влади. Це військова сфера, боротьба зі злочинністю, інфраструктура, охорона здоров'я та ін.

Враховуючи викладене, задля забезпечення закріпленого Конституцією України та міжнародними законодавчими актами права на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, Одеська обласна рада звертається до Президента України та Кабінету Міністрів України, з проханням допрацювати Положення «Про Центр протидії дезінформації» наступним чином:

- закріпити чіткі критерії до розуміння поняття «дезінформація» та «пропаганда», а також перелік подій і явищ в інформаційному просторі України, що становлять загрозу інформаційній безпеці України;

- після розроблення відповідних методологій та критеріїв, інформувати про них громадськість, органи державної влади, органи місцевого самоврядування;

- зазначити яким чином буде здійснюватись взаємодія між державою та громадянським суспільством у питаннях протидії інформаційним загрозам.

Депутат Одеської обласної ради

Таміла АФНАСЬЄВА